

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α3

Ταχ. Δ/νση : Φιλαδελφείας 8 και Σάμου

Ταχ. Κώδικας : 104 40 – Αθήνα

Τηλέφωνο : 2131312349

E-mail : ded.ath@aaade.gr

Αθήνα, 23 / 04 / 2025

Αριθμός απόφασης: 1142

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις :

- α) του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024 Α' 58), εφεξής ΚΦΔ,
- β) του άρθρου 10 της Δ. ΟΡΓ. Α 1036960 ΕΞ 2017/10-03-2017 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ Β' 968/22-03-2017) με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)», όπως αναριθμήθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει,
- γ) Της ΠΟΛ 1064/28.04.2017 Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε (Β' 1440),
- δ) Την με αριθμό Α.1165/22.11.2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με θέμα «Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4987/2022), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.» (ΦΕΚ Β' 6009).

2. Την ΠΟΛ. 1069/4-3-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την υπ' αριθ. Δ.Ε.Δ.1126366ΕΞ2016/30.08.2016 (Β' 2759) Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής».

4. Την με ημερομηνία κατάθεσης 30-12-2024 και με αριθμό πρωτοκόλλου ...(ID...) ενδικοφανή προσφυγή της ...με ΑΦΜ ..., ως κληρονόμος του ..., με Α.Φ.Μ. ..., κατοίκου ....., οδός ...αρ. ..., Τ.Κ. ..., κατά της με αριθ. δήλωσης .../2024 και αριθ. ειδοπ. .../2024 πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου με βάση την 1^η Τροποποιητική Δήλωση φορολογικού έτους 2022, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Αγίου Νικολάου και τα προσκομιζόμενα με αυτήν σχετικά έγγραφα.

5. Την ως άνω Πράξη του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Αγίου Νικολάου, της οποίας ζητείται η ακύρωση.

6. Τις απόψεις του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Αγίου Νικολάου.

7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α3, όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της από 30-12-2024 και με αριθμό πρωτοκόλλου ...(ID...) ενδικοφανούς προσφυγής της ...με ΑΦΜ ..., ως κληρονόμος του ..., με Α.Φ.Μ. ..., και μετά τη μελέτη και την αξιολόγηση όλων των

υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμεστε τα ακόλουθα:

Η προσφεύγουσα, την 12-11-2024, υπέβαλε ηλεκτρονικά την με αριθμό καταχώρησης .../2024, 1^η τροποποιητική Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος, φορολογικού έτους 2022, ως εγγύτερος συγγενής (σύζυγος) του θανούντος ..., με Α.Φ.Μ. ....

Η ανωτέρω δήλωση εκκαθαρίστηκε και εκδόθηκε η με αριθ. δήλωσης .../2024 και αριθ. ειδοποίησης .../2024 πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος με βάσει την 1^η τροποποιητική Δήλωση, φορολογικού έτους 2022, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Αγίου Νικολάου, με τελικό χρεωστικό ποσό **2.101,35 €**.

Η προσφεύγουσα ζητά να γίνει δεκτή η υπό κρίση ενδικοφανής προσφυγή της, και την ακύρωση ολικά άλλως μεταρρύθμιση της ως άνω προσβαλλόμενης πράξης, ισχυριζόμενη ότι κατά την εκκαθάριση δεν ελήφθη υπόψη το γεγονός ότι ο σύζυγός της ...ήταν ανάπηρος κατά ποσοστό 80% από την 20η Ιανουαρίου 2022, όπως προκύπτει από τη με αριθ. ...-2022-.../26.05.2022 γνωστοποίηση αποτελέσματος πιστοποίησης αναπηρίας του ΕΦΚΑ Α' Τοπικό Υποκατάστημα ... (σχετ. 2) και δεν υπολογίστηκαν οι σχετικές φορολογικές απαλλαγές και μειώσεις κατά τον υπολογισμό του φόρου. Ειδικότερα η φορολογική αρχή εφάρμοσε την μείωση φόρου που προβλέπεται για τους φορολογούμενους που παρουσιάζουν αναπηρία τουλάχιστον 67%, ήτοι μείωση κατά 200,00 ευρώ, ενώ δεν αναγνώρισε τη σοβαρή αναπηρία του συζύγου της εφαρμόζοντας την προβλεπόμενη φορολογική απαλλαγή του από το φόρο εισοδήματος.

Επειδή, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του Ν.4172/2013, ορίζεται ότι:

«2. Οι ακόλουθες κατηγορίες εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις απαλλάσσονται από το φόρο:

α) Το εισόδημα που αποκτάται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους από [.....].

β) Η διατροφή που λαμβάνει ο/η δικαιούχος, σύμφωνα με δικαστική απόφαση ή συμβολαιογραφική πράξη.

γ) Η σύνταξη που καταβάλλεται σε ανάπηρους πολέμου και σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου, καθώς και σε ανάπηρους ειρηνικής περιόδου, στρατιωτικούς γενικά, που υπέστησαν βλάβη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους ή τις οικογένειές τους.

δ) .....

ε) Οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%).

στ) Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο Ο.Α.Ε.Δ. στους δικαιούχους ανέργους, εφόσον το άθροισμα των λοιπών εισοδημάτων του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει ετησίως τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. [.....]»

Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Α.1042/2023 με θέμα «Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2022, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2022 και εφεξής», μεταξύ άλλων ορίζονται τα εξής:

«[.....]

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

ιβ. Οι κωδικοί 905-906 συμπληρώνονται από άτομα που παρουσιάζουν αναπηρίες κάθε μορφής, από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, προκειμένου να μην επιβληθεί ειδική εισφορά αλληλεγγύης.

[.....]

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 (ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ)

18. Για τους κωδικούς 005-006 και όσον αφορά την συμπλήρωσή τους προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πρόσθετη μείωση φόρου διακοσίων (200) ευρώ, που προβλέπεται από τις

διατάξεις της περίπτωσης α) του άρθρου 17 ΚΦΕ, για τα εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου, ορίζονται τα εξής:

α. Στις κοινές δηλώσεις έγγαμων ή ΜΣΣ που έχουν από κοινού εξαρτώμενα τέκνα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία, συμπληρώνεται ο κωδικός 005 από τον υπόχρεο κι αν ο φόρος του δεν επαρκεί για να πιστωθεί το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ, αυτό πιστώνεται, κατά την εκκαθάριση της δήλωσης, στον φόρο του άλλου συζύγου/ΜΣΣ, εκτός κι αν την μείωση την έχει ήδη λάβει το εξαρτώμενο τέκνο. [.....]»

Επειδή, σύμφωνα με την **Ε.2225/2021** εγκύκλιο με θέμα «Διευκρινίσεις ως προς τα δικαιολογητικά που λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 14 και της παρ. 2 του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 (Α' 167) σε πρόσωπα που παρουσιάζουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%)», ορίζεται ότι:

Α) Αντικείμενο

Αντικείμενο τις εγκυκλίου είναι η παροχή διευκρινίσεων ως προς τα δικαιολογητικά που λαμβάνονται υπόψη για την απαλλαγή από το φόρο των εισοδημάτων από μισθούς, συντάξεις και πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), κατ' εφαρμογή της διάταξης της περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013 (ΚΦΕ-Α'167) και την εξαίρεση των εισοδημάτων των προσώπων που παρουσιάζουν αναπηρίες κάθε μορφής σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω από την επιβολή εισφοράς αλληλεγγύης κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 43Α του ΚΦΕ.

Β) Περιεχόμενο

Με την εγκύκλιο διευκρινίζεται ότι για την εφαρμογή των διατάξεων της περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 14 και της παρ. 2 του άρθρου 43Α του ΚΦΕ, σε κάθε περίπτωση που ο φορολογούμενος λαμβάνει σύνταξη από ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, επειδή έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), γίνεται δεκτή η γνωμάτευση υγειονομικής επιτροπής η οποία δεσμεύει τον ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό φορέα που χορηγεί τη σύνταξη, καθώς και γνωμάτευση που περιέχει ιατρική κρίση ανικανότητας για κάθε εργασία με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω. Περαιτέρω διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που γνωμάτευση περιέχει οριστική κρίση ως προς το ποσοστό αναπηρίας ή ισχύει εφ' όρου ζωής, διατηρεί την ισχύ της και γίνεται δεκτή, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσής της ή της κατάργησης της υγειονομικής επιτροπής που χορήγησε αυτή.

Γ) Πεδίο Εφαρμογής

Η παρούσα ισχύει για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 περ. ε' του άρθρου 14 και της παρ. 2 του άρθρου 43Α του ΚΦΕ.

Αναφορικά με το παραπάνω θέμα, κατόπιν ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Με τη διάταξη της περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013 (ΚΦΕ) ορίζεται ότι απαλλάσσεται από το φόρο το εισόδημα από μισθούς, συντάξεις και πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%). Εξάλλου, με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 43Α ΚΦΕ ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι εξαιρούνται και δεν προσμετρώνται στα εισοδήματα στα οποία επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, τα εισοδήματα των προσώπων που παρουσιάζουν αναπηρίες κάθε μορφής σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.

2. Στην παρ. 5 του άρθρου 6 της υπό στοιχεία Α. 1118/2021 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β 2226, Β 2437 & Β 2696), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση ή φυλάσσονται για μελλοντικό έλεγχο για την απαλλαγή από τη φορολογία εισοδήματος και από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης των μισθών, συντάξεων και της πάγιας αντιμισθίας, καθώς και των εισοδημάτων των περιπτώσεων δ' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ που εξομοιώνονται με μισθούς και τα οποία χορηγούνται σε πρόσωπα που παρουσιάζουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%). [.....]»

Επειδή, εν προκειμένω, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η προσφεύγουσα ως εγγύτερος συγγενής

(σύζυγος) του θανούντος ..., με Α.Φ.Μ. ..., υπέβαλε την 12-11-2024, ηλεκτρονικά την με αριθμό καταχώρησης .../2024, 1^η τροποποιητική Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος, φορολογικού έτους 2022 στην οποία είχαν συμπληρωθεί οι απαιτούμενοι κωδικοί 905 «Ανήκετε στην κατηγορία των αναπήρων με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω» και 001 «Δικαιούστε μείωση φόρου 200 ευρώ λόγω αναπηρίας από 67% και άνω» του σχετικού εντύπου Ε1 της υποβληθείσας δήλωσης. Επίσης μεταξύ άλλων στην εν λόγω δήλωση είχε δηλωθεί και εισόδημα από ακίνητη περιουσία – ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση κατοικιών ποσού 16.130,00 € (κωδ. 103). Κατόπιν τούτου εκδόθηκε η σχετική προσβαλλόμενη πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου με βάση την 1^η Τροποποιητική Δήλωση φορολογικού έτους 2022, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Αγίου Νικολάου.

Επειδή, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι καθώς ο σύζυγός της ήταν ανάπηρος σε ποσοστό 80% από την 20/01/2022, δεν υπολογίστηκαν οι σχετικές φορολογικές απαλλαγές και μειώσεις κατά τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος, ωστόσο από τις προαναφερθείσες διατάξεις, τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης και την ανάλυση της σχετικής προσβαλλόμενης πράξης, προκύπτει ορθή εκκαθάριση του φόρου βάσει των δεδομένων της φορολογικής δήλωσης καθώς αφενός λήφθηκε υπόψη η μείωση του φόρου 200,00 ευρώ λόγω αναπηρίας, αφετέρου το δηλωθέν εισόδημα από ακίνητη περιουσία (εκμίσθωση κατοικιών) δεν απαλλάσσεται από τον φόρο λόγω αναπηρίας άνω του 80%. Ως εκ τούτου οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί απαλλαγής τυγχάνουν αβάσιμοι και η λόγω ενδικοφανής προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

Την **απόρριψη** της από **30-12-2024** και με αριθμό πρωτοκόλλου ...(ID...) ενδικοφανούς προσφυγής της ...με **ΑΦΜ** ..., ως κληρονόμος του ..., με **Α.Φ.Μ.** ... και την **επικύρωση** της με αριθ. δήλωσης .../2024 και αριθ. ειδοπ. .../14-11-2024 πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου με βάση την 1^η Τροποποιητική Δήλωση φορολογικού έτους 2022, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Αγίου Νικολάου.

Οριστική φορολογική υποχρέωση του θανούντος ... - καταλογιζόμενο ποσό με βάση την παρούσα απόφαση:
Φορολογικό έτος 2022

Τελικό Χρεωστικό: 2.101,35 €.

Το παραπάνω ποσό βεβαιώθηκε με την υπ' αριθ. ειδοποίησης .../2024 πράξη διορθωτικού προσδιορισμού με βάση την 1^η τροποποιητική δήλωση φορολογικού έτους 2022 (Α.Χ.Κ. ....) του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Αγίου Νικολάου.

Η παρούσα απόφαση να κοινοποιηθεί από αρμόδιο όργανο με τη νόμιμη διαδικασία στην υπόχρεη.

Ακριβές Αντίγραφο
Η Υπάλληλος του Τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης

Με εντολή του Προϊσταμένου
της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών
Η Προϊσταμένη της Υποδιεύθυνσης Επανεξέτασης
α/α
Χ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ

Σ η μ ε ί ω σ η: Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.